

Άγιος Μελέτιος Κίτρους: Ένας Κολινδρινός Επίσκοπος στη χορεία των Νεομαρτύρων - Του Σωτήριου Θεολόγου

/ Γνώμες

Η κωμόπολη του Κολινδρού στην Πιερία μπορεί να χαίρεται και για έναν δικό της Άγιο, στη χορεία των Νεομαρτύρων. Ο λόγος για τον Άγιο Μελέτιο, επίσκοπο Κίτρους, ο οποίος διετέλεσε Επίσκοπος Κίτρους και εν συνεχεία, βρισκόταν στη Θεσσαλονίκη ως τοποτηρητής της Μητρόπολης από το 1819 μέχρι το 1821. Λίγες πληροφορίες είναι γνωστές για τον βίο του Αγίου Μελετίου.

- Γράφει ο Σωτήριος Θεολόγου, Μεταπτυχιακός Φοιτητής Θεολογίας Α.Π.Θ.

Η καταγωγή του τοποθετείται στον Κολινδρό Πιερίας, αφού το επίθετο Κυριάκου

(επίθετο του Αγίου Μελετίου) μπορούμε να το βρούμε σε μεταγενέστερους καταλόγους από αρχαία του τόπου.

Οι τυχόν σπουδές του αλλά και οι διάφορες θέσεις πριν καταλάβει το θρόνο του Επισκόπου Κίτρους είναι άγνωστες. Περίπου το 1812 χειροτονείται και εγκαθίσταται Επίσκοπος Κίτρους, με έδρα το Κίτρος Πιερίας. Κατά τη διάρκεια της αρχιερατείας του (ίσως πριν το 1815), μεταφέρει την έδρα της Επισκοπής Κίτρους από το Κίτρος στον Κολινδρό. Η μεταφορά της έδρας συντελέστηκε καθώς η περιοχή του Κίτρους γίνεται πιο επίφοβη σε επίθεση των Οθωμανών Τούρκων και η κωμόπολη του Κολινδρού δεν είχε μεγάλο οθωμανικό στρατό εντός αυτού.

«Το 1815 ανακαινίζει το ναό του Αγίου Δημητρίου του Κολινδρού με τεχνίτες από το Καταφύγι, το Λευτεροχώρι και τον Κολινδρό»[Κλεοπάτρα Πολύζου – Μαμέλη, Ιστορία του Κολινδρού, Θεσσαλονίκη, 1971, σελ. 259]. Αφού ανακαινίζει τον κοιμητηριακό ναό της κωμόπολης, του Αγίου Δημητρίου, αποφασίζει να ανακατασκευάσει και τον περίβολό του. Από τον παλιό βυζαντινό πύργο που είχε στο κέντρο του οικισμού, ο Άγιος Μελέτιος τοποθετεί όλους τους άνδρες του οικισμού σε μία σειρά μέχρι το ναό και μεταφέρουν τις πέτρες για να κατασκευαστεί ο περίβολος.

Ο Ιερός Ναός Αγίου Δημητρίου Κολινδρού Πιερίας, ο οποίος επί των ημερών του Αγίου Μελετίου ανακαινίστηκε (προσωπικό αρχείο Σωτήρη Θεολόγου)

Ο περίβολος του ναού (προσωπικό αρχείο Σωτήρη Θεολόγου)

Το 1819 ο Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης Ιωσήφ μεταβαίνει στην Κωνσταντινούπολη για να συμμετάσχει ως Πατριαρχικό μέλος στην Ιερά Σύνοδο του Οικουμενικού Πατριαρχείου. Ο επίσκοπος Κίτρους ήταν ο «πρώτος τη τάξει» επίσκοπος της Επαρχιακής Συνόδου της Μητρόπολης Θεσσαλονίκης, οπότε ελλείπει του μητροπολίτη, ο επίσκοπος Κίτρους αναλάμβανε χρέη τοποτηρητή. Έτσι και γίνεται· ο Επίσκοπος Μελέτιος Κυριακού αναλαμβάνει τοποτηρητής της μητρόπολης Θεσσαλονίκης.

Το ξέσπασμα της Επανάστασης του 1821 βρίσκει τον Άγιο Μελέτιο στη Θεσσαλονίκη. Πολύ γρήγορα η φλόγα της Επανάστασης διαχέεται στον ελλαδικό χώρο και βρίσκει εκατοντάδες υποστηρικτές της.

Οθωμανός διοικητής της πόλης είναι ο Γιουσούφ μπέης. Η στάση του ήταν πολύ εχθρική στους χριστιανούς και ήταν γνώστης για την Επανάσταση εναντίον της Αυλής. Τότε, ο ιεροδικαστής Χαϊρουλάχ επισκέπτεται τον Κίτρους Μελέτιο για να τον προειδοποιήσει για τις βάνανυσες ενέργειες του διοικητή στους χριστιανούς. Από την άλλη πλευρά, ο Κίτρους Μελέτιος έδειξε άγνοια για τα λεγόμενα του ιεροδικαστή και τον διαβεβαίωσε για την αφοσίωση των Ελλήνων χριστιανών στο σουλτάνο της Οθωμανικής αυτοκρατορίας.

Για να μην ξεσπάσει Επανάσταση και στην πόλη της Θεσσαλονίκης, ο Γιουσούφ μπέης αποφασίζει να στείλουν ομήρους οι Έλληνες. Από τους ομήρους, οι 100 ήταν μοναχοί.

Παράλληλα, ο επίσκοπος Μελέτιος πληροφορείται την φυλάκιση του μητροπολίτη Θεσσαλονίκης Ιωσήφ μαζί με άλλους συνοδικούς Μητροπολίτες και την απαγχόνιση του Οικουμενικού Πατριάρχη Γρηγορίου Ε'. Όμως, ο Μελέτιος δεν

διάλεξε ποτέ να αφήσει την πόλη του για να σωθεί ο ίδιος. Ήταν κοντά στο ποίμνιό του μέχρι τέλους.

Ο διοικητής της πόλης σκληραίνει τη στάση του εναντίον των Χριστιανών. Φυλακίζει τον επίσκοπο Μελέτιο μαζί με άλλους πρόκριτους της Θεσσαλονίκης. Ο Άγιος απαγχονίζεται στο Καπάνι (σημερινή αγορά Βλάχη) μαζί με τους προκρίτους.

Το μαρτύριό του γίνεται στις 18 Μαΐου 1821.

Ο Άγιος Μελέτιος Κίτρους είναι από τα πρόσωπα που όχι μόνο προσέφεραν για την ελευθερία του τόπου, αλλά έδωσε και την ζωή του για το γένος. Σε όλη του τη ζωή ποτέ δεν υπήρξε άνθρωπος με μεγάλη περιουσία και λεφτά. Πάντα ήταν ένας ταπεινός που δεν δίστασε να υπερασπιστεί το Χριστό και την πατρίδα.

Έδωσε τη ζωή του «για του Χριστού την πίστη την αγία και της Πατρίδος την ελευθερία» για να παραμείνει αναμμένη η δάδα της Ελληνορθόδοξης πίστης και παράδοσης. Η ηρωική στάση του ας γίνει φωτεινό παράδειγμα στη ζωή μας, μετά από 203 χρόνια. Αυτή τη δάδα καλούμαστε να την διαφυλάξουμε άσβεστη και να την παραδώσουμε και στις νεότερες γενιές.

Χριστός Ανέστη!

Χρόνια πολλά!

Ἀπολυτίκιον Ἦχος γ΄. Θείας Πίστεως

Χαίρει ἔχουσα, ἡ Πιερία, Ἱερόαθλον λαμπρὸν ποιμένα, τὸν ἐπίσκοπον Κίτρους Μελέτιον, Ὑπὲρ Χριστοῦ γὰρ τὸ αἶμα ἐξέχεε Θεσσαλονίκης φοινίξας τὸ ἔδαφος· διὸ ἅπαντες, τιμῶμεν αὐτὸν ἐν ἁσμασι, Αὐτοῦ ἐξιστοροῦνες τὰ θαυμάσια.